

§ 1 Ändring av namn på nämnd och vissa rättelser

Konstitutionsutskottets betänkande 2019/20:KU25
Ändring av namn på nämnd och vissa rättelser
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 3.)

§ 2 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2019/20:UFöU5
Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (prop. 2019/20:110)
föredrogs.

*Operativt militärt stöd
mellan Sverige och
Finland*

Anf. 1 PÅL JONSON (M):

Fru talman! Finland har såväl genom våra länders gemensamma historia som genom våra säkerhetspolitiska vägval en särställning i Sveriges internationella förbindelser. Det svensk-finska operativa försvarssamarbetet, som är temat för dagens debatt, syftar till att stärka ländernas nationella försvar och öka försvarsförmågan för att kunna agera gemensamt. Det kan bland annat handla om att hantera olika former av kränkningar på varandras territorium. Genom den lag om operativt försvarssamarbete som det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet föreslår i sitt betänkande fördjupas detta samarbete ytterligare. Tekniska, administrativa och juridiska trösklar mot försvarssamarbetet hyvlas ned, och nya möjligheter öppnas.

Fru talman! Behovet av det fördjupade svensk-finska försvarssamarbetet drivs främst av den försämrade säkerhetsutvecklingen i Östersjöområdet. Ansvar för den utvecklingen vilar tungt på Ryssland. Det finns åtminstone tre faktorer i det ryska agerandet som inger oro.

För det första har Ryssland återkommande visat att man har en låg tröskel för militär våldsanvändning. Man har försökt rita om de europeiska gränserna både i Ukraina och i Georgien, och i andra länder agerar man i gränslandet mellan den totala freden och det totala kriget med olika typer av hybridhot.

För det andra har Ryssland mer än fördubblat sina försvarsutgifter och kraftigt förstärkt sina väpnade styrkor under det senaste årtiondet. Det västra militärdistriktet, som ligger i Sveriges och Finlands omedelbara närhet, är av högsta prioritet för den ryska försvarsmakten.

För det tredje, fru talman, ser vi ett aggressivt ryskt övningsmönster i vårt eget närområde. Den ryska övningen Ocean Shield på Östersjön och den efterföljande svenska beredskapshöjningen under förra veckan är symtom på att vi har en ny säkerhetspolitisk normalbild att hantera i vårt eget närområde. Rysk militär våldsanvändning, styrkeuppbyggnad och aggressiva övningsmönster är realiteter som vi i Sverige måste förhålla oss till i våra säkerhets- och försvarspolitiska vägval.

Fru talman! Från Moderaternas sida välkomnar vi ett fördjupat försvarssamarbete med Finland. Detta arbete påbörjades till dels under alliansregeringen 2014 genom att vi gjorde en analys för att ta fram en handlingsplan för samarbetet.

För att det svensk-finska försvarssamarbetet ska kunna spela sin fulla roll och bidra till säkerhet anser vi att samarbetet bör vila på tre principer:

1. ökad samordning med andra internationella försvarssamarbeten
2. ökad säkerhetspolitisk samordning mellan Sverige och Finland
3. ökad nationell försvarsförmåga.

Fru talman! Jag ska presentera dessa principer lite närmare.

För det första: För att det svensk-finska försvarssamarbetet ska vara starkt, trovärdigt och realistiskt måste det också kopplas samman med våra andra försvarssamarbeten i Norden, inom EU och inte minst med Nato och USA. Den transatlantiska länken och Nato är helt avgörande för säkerheten och stabiliteten i vårt eget närområde. Vi moderater hade därför föredragit att se en bredare lagstiftning där regelverket för det operativa stödet mellan Sverige och Finland hade generaliserats för att också kunna riktas mot fler länder och internationella organisationer – ett världsstöd 2.0, helt i linje med den solidariska säkerhetspolitik som vi har ställt oss bakom i den här kammaren. Av särskild vikt, anser vi, är att fördjupa det försvarspolitiska samarbetet med Storbritannien, Danmark, Norge och USA.

Det var just den modellen med en generell lagstiftning snarare än en svensk-finsk lag som låg bakom det ställningstagande som Försvarsberedningen gjorde i sin rapport *Värnkraft*. Där pratade man om en generell lagstiftning, inte en svensk-finsk lag.

Jag vill också påminna om att även Finland har en generell lagstiftning. Man fattade ju ett beslut den 1 juli 2017 som helt utgår från EU:s solidaritetsförklaring och inte riktas mot något specifikt enskilt land.

För det andra: Det fördjupade försvarssamarbetet med Finland bör även leda till en djupare säkerhetspolitisk samordning länderna emellan. När vi ökar det försvarspolitiska samarbetet måste helt enkelt det säkerhetspolitiska samarbetet hänga med. Det är två sidor av samma mynt. Även om Sverige och Finland delar många utgångspunkter i den internationella säkerhetspolitiken finns det viktiga nyansskillnader, till exempel i relationen till Ryssland, i synen på hur djupt EU:s försvarssamarbete bör utvecklas samt i ländernas relation till Nato.

Den tydligaste skiljelinjen mellan svensk och finsk säkerhetspolitik är den så kallade Natooptionen som Finland har för att vidmakthålla sin säkerhetspolitiska handlingsfrihet att kunna söka medlemskap i försvarsalliansen Nato om man så skulle önska. Den svenska regeringen har i stället valt att helt avfärda tanken på att införa en Natooption i den svenska säkerhetspolitiska linjen.

Vår uppfattning är att ett svensk-finskt försvarssamarbete är bra för vår säkerhet och för finsk säkerhet men att det inte ersätter behovet av ett svenskt Natomedlemskap. Skulle vi fatta ett beslut om ett svenskt Natomedlemskap skulle det dock behöva göras i nära dialog och helst tillsammans med Finland. Men vi anser också att Sverige borde kunna inkludera en Natooption i sin säkerhetspolitiska linje för att bättre harmonisera vår relation till Nato med Finlands, nu när vi går in i ett fördjupat försvarspolitiskt samarbete.

För det tredje och avslutningsvis, fru talman: Grunden för Sveriges trovärdighet i de internationella försvarssamarbetena kan bara läggas genom att vi utvecklar en starkare nationell försvarsförmåga. För att vara en attraktiv partner i sådana här sammanhang är det helt enkelt viktigt att kunna påvisa att man har en stark militär förmåga på nationell basis. Sverige är fortfarande det land i norra Europa som lägger minst andel av sin ekonomi på försvaret. Finland å andra sidan, fru talman, kommer under nästa år att lägga över 2 procent av bnp på försvaret som ett resultat av upphandlingen av nästa generations stridsflygplan, det så kallade HX-projektet.

Det har hittills främst varit de blå stridskrafterna som har varit inriktade på det svensk-finska samarbetet, i huvudsak marinen och flygvapnet. Därför är det naturligtvis viktigt inför det kommande försvarsbeslutet att marinen till exempel får besked om nya ytstridsfartyg och korvetter. Men Försvarsberedningen har även pekat på att vi ska kunna stödja Finland med upp till en brigad av markstridskrafterna. Det är ett ställningstagande som förpliktar, fru talman.

Ytterst handlar detta om att höstens försvarsbeslut måste vara så starkt och genomförbart att det blir en tydlig omvärldssignal, både till våra internationella partner och till andra länder, om vår vilja och förmåga att bidra till säkerhet och stabilitet i Sveriges närområde. Försvarsberedningens förslag måste därför genomföras och finansieras fullt ut i höstens försvarsbeslut.

Jag vill med det, fru talman, yrka bifall till reservationen och hänvisar i övrigt till det särskilda yttrandet från M, L, C och KD.

Anf. 2 KERSTIN LUNDGREN (C):

Fru talman! Vi står inför ett historiskt beslut i kammaren i dag. Vi går från försvarssamarbete till operativt försvarssamarbete. Det beskriver skillnaden mellan alla de samarbeten vi har och det vi nu ska skapa laglig grund för tillsammans med Finland. Det är viktigt, och det beskriver vad vi borde göra också när vi samarbetar med våra övriga försvarsvänner: göra de samarbetena operativa. Att operativt kunna agera och möta ett väpnat angrepp och hindra kränkningar är ju någonting som syftar till att avskräcka och att bygga säkerhet solidariskt – i fred och i krig.

Regeringen bemyndigas med dagens beslut att lämna respektive ta emot operativt militärt stöd. På begäran av Finland ska svenska styrkor – kvinnor, män och hen – sättas in för att hindra kränkningar av finländskt

territorium, och Sverige kan på motsvarande sätt begära stöd av finländska styrkor på vårt svenska territorium, förutsatt att landet inte är i krig eller att en väpnad konflikt råder, för då är det riksdagen som fortfarande har att fatta beslut. Här finns inga ömsesidiga försvarsförpliktelser. Det är naturligtvis ett memento.

Men vi tar ett steg framåt i operativt arbete. Det anges i regeringens proposition att våra länder har likartade säkerhetspolitiska utgångspunkter. Som vi har hört tidigare, från Pål Jonson, stämmer det till viss del men inte helt. Finlands säkerhetspolitik skiljer ut sig såtillvida att de har en uttalad Natooption. Vi hörde hur ledande företrädare för Finland när Ryssland sökte hota använde den optionen för att markera: Vi har en gräns. Det har inte Sverige. Vi har inte den optionen. För vår del tycker vi att det är en stor brist, fru talman. När vi här i Sverige fattar ett beslut och säger att vi inte någonsin vill gå den vägen och inte kan tänka oss en Natooption devalverar det indirekt värdet av den finländska optionen. För om de samarbetar med oss och kan tänka sig en Natooption och Sverige inte kan det har vi minskat värdet av deras Natooption. Det är en trist del av det här beslutet. Det hade varit bra om det också hade innefattat ett uttalat mål från svensk sida, en uttalad Natooption i den svenska säkerhetspolitiken.

Som också framgick av tidigare inlägg är Finlands lagstiftning inte specifik utan generell. Det är också någonting som skiljer.

Fru talman! Centerpartiets säkerhetspolitiska hållning är inte neutralitet och inte heller alliansfrihet. Det har vi debatterat i andra sammanhang, så jag tänker inte djuploda i det här och nu. Men Finlandssamarbetet visar att det krävs mer än gemensamma övningar. Det krävs operativt samarbete och planering.

I vår del av världen går det inte att bara öva, även om det är aldrig så viktigt, och det är bra det som sker. Det är bra med de samarbetsavtal som har skapats. Men om de bara innebär samarbete saknas någonting. Det visar det här beslutet som vi ska ta i dag. Att gå från samarbete till operativt försvarssamarbete gör skillnad. Det har syftet att vara avskräckande och stärka vår försvarsförmåga men också att signalera tydligt att andra ska hålla sig borta. När vi talar om "andra" vet vi alla att det är Ryssland som vi menar. Det är Ryssland som agerar och gör vår region, Östersjöregionen, till en region som är tydligt utsatt för utmaningar. Vi ser det inte minst nu i och med agerandet i Belarus.

För Centerpartiets del vill vi, förutom det beslut som vi ska ta i dag, öppna upp så att det operativa samarbetet inkluderar fler länder för att kunna möta den hotbild vi har och de faktiska behov som vi har av operativt militärt samarbete och faktiskt också göra den solidariska säkerhetspolitiken tydligare för alla.

Sverige bör inkludera samtliga EU- och Natoländer, och vi vill naturligtvis, fru talman, även om jag inte ger mig in i djupdiskussionen här och nu, se ett svenskt Natomedlemskap, och vi vill åstadkomma det i nära samarbete med Finland. Vi ser inte att det beslut vi har att fatta här i dag på något sätt försvårar eller har någon indirekt eller direkt påverkan på detta.

Med detta vill jag yrka bifall till reservationen under punkt 6. Jag hänvisar också till det särskilda yttrandet och yrkar i övrigt bifall till förslaget i betänkandet.

Fru talman! Låt mig inledningsvis yrka bifall till reservationen och också hänvisa till det gemensamma särskilda yttrandet från M, C, KD, och L.

När vi i dag debatterar regeringens proposition om ett utökat militärt samarbete mellan Sverige och Finland är det inte vilken debatt som helst. Det förslag som riksdagen ska ta ställning till innebär att en annan nations militära styrkor tillåts operera i vårt land och att svenska värnpliktiga kan sättas in för att hindra kränkningar av ett annat lands territorium.

Regeringen har länge argumenterat för vidareutvecklade samarbeten med andra demokratier på försvarsområdet. Kristdemokraterna välkomnar detta. Vi ser hur samverkan i sig bidrar till ökad förståelse och fördjupade relationer mellan länder och folk. Vi ser hur säkerhet byggs gemensamt, hur militärt samarbete ökar vår egen förmåga och höjer tröskeln för en eventuell angripare. Ett utökat militärt samarbete mellan Sverige och Finland är viktigt och rätt i sak.

Fru talman! Många har de senaste åren varnat för att osäkerheten i vårt närområde och risken för militära angrepp ökar. Försvarsministern har konstaterat att Rysslands beslut att i strid mot folkrätten gå in i Georgien och Ukraina i grunden har förändrat säkerhetspolitikens förutsättningar.

På DN Debatt den 29 juli klargör Peter Hultqvist: "En skarp situation någonstans i Östersjöregionen påverkar alla länder i området." Sverige är inte och har aldrig varit någon fritt svävande satellit i ett neutralitetens eller alliansfrihetens särskilda universum. Därför är det, i den mån det inte redan är gjort, hög tid att göra upp med de föreställningarna. Det är hög tid att se Sveriges geopolitiska och säkerhetspolitiska läge så som det verkliga är och ta till sig de hotbilder som inte består av diffusa skuggor och några streck på ett papper utan som bygger på fakta. Drabbas ett land i vårt närområde drabbas även Sverige.

Vi välkomnar i dag det utökade och nära försvarssamarbetet med Finland. På samma sätt välkomnar vi andra försvarssamarbeten som de med USA, Storbritannien, Tyskland och Nordefco, för att nämna några exempel. Försvarsministern har varit pådrivande i detta, och för det förtjänar han ett erkännande. Sverige står starkare i dag än vad vi gjorde innan samarbetsavtalen kom på plats.

Ännu starkare står Sverige om den lagstiftning som vi i dag debatterar blir generell, så som föregående talare har varit inne på, så att fler länder vid sidan av Finland kan knytas till det operativa militära samarbetet med Sverige. Sådan är utformningen av motsvarande lagstiftning i Finland. Det ger ökad säkerhet och ökat handlingsutrymme där, och så bör det vara även här.

Samtidigt gäller det att vara tydlig. Inget av de avtal som Sverige i dag har på försvarsområdet innehåller några löften om hjälp utifrån. Inget av de avtal som har ingåtts, inte heller det avtal med Finland som vi diskuterar i dag, innehåller några försvarsgarantier.

Vi talar i debatten om ökad oro och osäkerhet i Sveriges närområde. Vi ser hur Ryssland utvecklas i mer auktoritär riktning. Vi hör försvarsministern säga att en skarp situation någonstans i Östersjöregionen påverkar alla länder i området. Men vi står som nation utan försäkring. Börjar det brinna vet vi inte om brandkåren kommer.

Fru talman! Svensk utrikes- och säkerhetspolitik förutsätter en modern, effektiv och stark svensk försvarsmakt. När vi med tyngd och trovärdighet kan göra gällande att vårt land alltid kan försvaras och att vi aldrig står ensamma undanröjs tvivlen på Sveriges förmåga. Tydligheten ökar, och risken för angrepp minskar.

Detta går att uppnå genom ett fullvärdigt svenskt medlemskap i Nato. Det enda sättet att integreras i ett säkerhetssamarbete med fördragsfästa försvarsgarantier och full operativ planering är ett Natomedlemskap. Med de bilaterala samarbetsavtalen har regeringen hittat en väg. Men man tar sig inte ända fram; man når inte målet.

Så, avslutningsvis, det är hög tid nu, Peter Hultqvist, att röra sig framåt och leda Sverige in i de västliga demokratiernas försvarsallians och försvarssamarbete, där Sverige sedan länge hör hemma.

Anf. 4 JOAR FORSSELL (L):

Fru talman! Jag ska börja med att erkänna för talmannen, församlingen och dem som tittar att jag när detta ärende har behandlats har varit partisk. För, fru talman, jag älskar Finland. Jag älskar de karelska pirogerna – ni vet dem med ett tunt skal av rågbröd, varm risgröt och lite salt äggsmör som smälter. Jag älskar hur Marimekko kan liva upp den tråkigaste Ikea-möbel, och jag älskar att man kan välja Valio om man inte vill ha kinesisk-ägd havremjolk i sitt kaffe. Och jag älskar såklart att Finland har gått före och har republik.

Men, fru talman, framför allt älskar jag Finland för att vi delar värderingar. Vi delar inte bara uppfinningsrikedom och stora delar av det kulinariska, utan vi delar också värderingar. Vi har en gemensam syn på demokrati och på ansvarstagande för fred, frihet och stabilitet inte bara i våra egna länder utan i hela världen. Vi har en gemensam syn på jämställdhet och klimat.

Av dessa skäl är det som den finska försvarsmakten ska försvara i sitt fundament detsamma som det som den svenska försvarsmakten ska försvara, det vill säga fred, frihet och demokratiska värderingar. Det är klart att det av de skälen är naturligt att inte bara välkomna utan lovsjunga ett djupare samarbete, där vi rensar bort dåliga hinder som tidigare har satt käppar i hjulen för ett djupare operativt samarbete. Det är en naturlig väg att gå, för vi är i mångt och mycket likar. Finlands sak är vår, och vår sak är faktiskt också Finlands, just av skälet att vi delar samma fundamentala syn på vår plats i världen och vilka värderingar som ska styra vår tid.

Vi har en till stor del gemensam historia, men vi har också en till mycket stor del gemensam samtid och förmodligen en gemensam framtid. För att ta ett exempel, som har lyfts fram här i talarstolen tidigare: När Putins allt aggressivare Ryssland börjar mullra i Östersjön eller skrämma upp och i värsta fall angripa länder inte bara här, utan runt om i Europa, är detta naturligtvis hot som vi har gemensamt, i vår samtid och, tyvärr, förmodligen också i vår framtid. Vi har gemensamma säkerhetspolitiska utmaningar. Jag och Liberalerna är glada över att vi får ett fördjupat försvarssamarbete med Finland.

Men det är också så att dessa gemensamma försvarspolitiska utmaningar inte bara är gemensamma för oss och Finland. De är också gemensamma för andra länder i världen – större delen av Europa, till exempel.

Vi har sett Rysslands agerande i Georgien och Ukraina. Detta borde faktiskt mana till att fördjupa samarbetet med fler länder än bara Finland.

Vi har av det skälet en gemensam reservation med M, KD och C, som jag gärna lyfter fram i debatten, och ett särskilt yttrande. Har man synen att dem som man delar värderingar och säkerhetspolitiska utmaningar med är dem man ska bygga samarbete med bör man också förstå att det samarbetet inte kan stanna vid Finland. Det måste fördjupas med andra som också delar dessa byggstenar.

Av detta skäl bör en sådan här lagstiftning göras generell, som Finland har gjort. Vi bör också ha en Natooption, som Finland har. Vi vill såklart också att vi ska gå med i Nato, men att ha en Natooption är ett verktyg på vägen mot ett medlemskap. Det är så vi kan bygga säkerhet, stabilitet och fred – inte bara här, i Finland eller kring Östersjön, utan i större delen av vårt närområde.

Fru talman! Finland har, som vi redan har diskuterat här i kammaren i dag, använt sin Natooption. Finland har, som jag har sagt i mitt anförande, samma eller åtminstone en mycket snarlik syn på ansvarstagande för fred och frihet i världen. Av dessa skäl är jag inte främmande för att Finland, precis som Sverige, i framtiden kommer att vilja och behöva närma sig Nato ytterligare. Då är det naturligt att vi har en politik som liknar Finlands, med Natooption, och att vi driver på för att den optionen också ska förverkligas. Det är så vi bygger fred i hela Europa.

Fru talman! När krisen kommer är jag glad om vi kan dricka Finlandia och kanske lite Absolut och inte behöver skåla i rysk vodka efter att krisen har passerat.

Fru talman! Det är naturligt att vi har ett djupare samarbete med Finland än vi har haft tidigare, för vi är i mångt och mycket samma. Vi är i mångt och mycket en konsekvens av samma historia, och vi har i mångt och mycket en gemensam samtid och framtid.

Anf. 5 KENNETH G FORSLUND (S):

Fru talman! Joar Forssell sa i sitt anförande att Finlands sak är vår. Det är alldeles riktigt. Det var precis det jag hade tänkt inleda mitt anförande med. Det var Olof Lagercrantz och Karl Gustaf Hildebrands titel på den bok de publicerade 1939 och som blev starten på ett landsomfattande arbete i Sverige med att ge stöd till Finland.

Svenskar samlade in pengar och kläder, vi sände medicinsk personal och 8 000 soldater från den svenska sidan reste till Finland som frivilliga för att delta i kriget mot Ryssland.

Vad som inte är så känt i Sverige är de stora mängder militär materiel som Sverige också samlade in till Finland. Jag ska erkänna att det var först för ett par år sedan på ett möte i Helsingfors som jag själv insåg hur mycket materiel Sverige hade bidragit med till Finland under de här åren. Jag trodde till och med att det lät lite otroligt, för bilden är ju allmänt att Sverige inte hade så god beredskap i inledningen av andra världskriget. Det var imponerande mängder som Sverige sände till Finland, och min känsla var: Hade vi ens så mycket? Det hade vi tydligen, och vi hade dessutom materiel kvar därefter.

Stödet 1939 formades inför en akut situation som existerade då. I dag, fru talman, fattar vi här i riksdagen så småningom ett strategiskt beslut för att ha en struktur där Sverige och Finland samarbetar för att ha en god

Prot. 2020/21:3
8 september

*Operativt militärt stöd
mellan Sverige och
Finland*

beredskap och kunna ge varandra operativt militärt stöd. Vi ska alltså vara bättre förberedda om det behövs i framtiden.

Sverige och Finland har en särställning i den säkerhetspolitiska mosaiken i vår del av världen – en del av världen där spänningarna tyvärr har ökat under de senaste tio åren. Både Sverige och Finland är militärt alliansfria men har ett nära samarbete med Nato. Det är en ordning som jag som socialdemokrat menar är bra för våra båda länder och dessutom bra för säkerheten i hela den region där vi finns.

Samarbetet mellan Sverige och Finland, som riksdagen fattar beslut om i dag, stärker våra länders förmåga att agera tillsammans. Det stärker våra länders säkerhet. Med de stora ekonomiska tillskott som det svenska försvaret kommer att få under de närmaste åren blir det svenska försvaret starkare, något som är nödvändigt eftersom det råder osäkerhet och spänningarna i vårt närområde har ökat.

Fru talman! Finlands sak är fortsatt vår. Sveriges sak är Finlands. Med detta yrkar jag bifall till det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets förslag.

Anf. 6 ROGER RICHTHOFF (SD):

Fru talman! Vi tycker att det som regeringen har presenterat här är ett bra underlag. Det förtjänar också att nämnas att försvarsministerns roll i det här arbetet är bra. Du gör i många stycken ett bra jobb, Peter Hultqvist. Så är det.

Detta har jag sagt förut i kammaren. Vi har olika uppfattningar om en del saker, till exempel de ekonomiska tillskotten. Men det underlag som ni har presenterat är bra. Budgeten är en annan fråga, som vi får återkomma till sedan.

Däremot har Sverigedemokraterna varit det enda parti som tidigare har förespråkat ett försvarsförbund med Finland. Det gör vi fortfarande.

Sverige och Finland möter i mångt och mycket samma säkerhetspolitiska utmaningar. Vi kallar det för ett broderfolk, som någon sagt här. Vi har i mycket samma värderingar. Vi har en lång historia tillsammans, och vi vill fullfölja linjen med ett försvarsförbund med Finland. Detta anser vi är ett kliv i den riktningen i och med att vi går in på den operativa delen, alltså det operativa stödet. Det skiljer sig från de övningar som jag har varit med om, där vi övade plutoner och kompanier i olika situationer och olika strider. Nu höjer vi det till en helt annan nivå. Det är ett bra steg i riktning mot vad vi kommer att fortsätta föreslå, nämligen ett försvarsförbund.

Joar Forssell talade om att bygga samarbete med andra som har samma värderingar, och så nämnde han Nato. Joar Forssell anser alltså att Erdogan's Turkiet har samma värderingar som vi. Den slutsatsen måste man ju dra. Jag betackar mig för samarbete med Erdogan! Nu är detta en annan fråga, men jag vill ändå kommentera det.

Sedan delar inte Finland alla värderingar som Sverige har. De har en helt annan syn på massinvandring och så vidare, så det är direkt fel att påstå att de har lika värderingar i alla stycken. Men den debatten hör inte heller hemma här.

Vad är då skillnaden mellan vår uppfattning och regeringens förslag? Det är några saker. Vi vill att man ska gå längre. Vi vill att riksdagen ska bemyndiga regeringen att, under förutsättning att det främjar Sveriges säkerhet och försvar, även fatta beslut om svenskt stöd med väpnade styrkor

för att bistå Finland också för att möta ett väpnat angrepp. Vi går ett steg till där.

Man skriver att man naturligtvis vill undvika att gå i krig och så vidare, men jag tror att vi ser det lite annorlunda. Det skulle ju kunna öka vår säkerhet och förmåga att försvara oss om vi inte behövde vänta. Ska vi inte skicka styrkor om Finland är i krig? Ska Finland vara ensamt då? Om vi går in i Finland befinner vi oss också i krig, men är det inte så det ska gå till om vi går vidare med samarbetet och ett förbund?

Nu har vi en enhet. Vi slåss tillsammans, oavsett om det ena landet är i krig eller inte. Där skiljer sig vår syn från betänkandetexten, och det framgår av den motion vi skrev om detta.

Sedan säger utskottet att man ska ha godkännande av regeringen och att ärendet sedan ska till riksdagen. Men ingenstans i dokumenten nämner man krigsdelegationen. I något fall bör man i alla fall ha förberett att snabbt kalla in krigsdelegationen. Det kanske försvarsministern kan nämna något om sedan. Man pratar inte om detta här.

Krigsdelegationen består av talmannen och 50 ledamöter. Någonstans måste den ju komma in. I stället ska man gå via regeringen och sedan till riksdagen, och riksdagen ska samlas och fatta beslut om att vi ska sätta in trupp. Vart tog krigsdelegationen vägen?

Sedan har vi en motion där vi talar om undanförsel och förstöring av infrastruktur i Sverige. Där vill utskottet att beslut ska flyttas till en högre beslutsnivå. Men om vi har ett operativt samarbete och finländska trupper befinner sig på en plats utan samband med svenska styrkor måste de bemyndigas på samma sätt som man bemyndigar svensk militär, under förutsättning att man jobbar operativt tillsammans. Det kan gälla undanförsel och i vissa fall förstöring. Där har vi skillnader i synsätt.

Jag har talat om ett försvarsförbund med Finland. Vi säger absolut och tydligt nej till Nato. Det finns flera skäl till detta. Det är ingen Natodebatt vi ska ha här, men vi anser att det ökar spänningarna i vår del av Europa om man går med i Nato, med Erdoğan och det gänget. Det är vår fasta övertygelse. Ett starkt svenskt försvar, betydligt starkare än vi har i dag och som vi är på väg att få, där man arbetar tillsammans med Finland utgör en stabiliserande faktor i vår del av Europa. Därför säger vi nej till Nato.

Jag kan också ge en liten kommentar eftersom det pratades lite budget här förut. Man kunde läsa i tidningen – det var väl i går eller i dag – att ÖB återigen begär långsiktighet i fråga om försvaret. Långsiktighet enligt vår uppfattning sträcker sig till minst 2030. Då bör man också ha en sådan inriktning. Han sa det inte där, men han anser att det skulle underlätta planeringen för honom om han skulle få ett tillskott efter 2025. Det skrev han i Svenska Dagbladet, tror jag. Detta är ytterligare en bekräftelse på den politik som vi länge har fört och som vi kommer att föra. Det handlar om långsiktigheten och om en budget som sträcker sig efter 2025. Jag tycker att det var bra att han var tydlig där.

Jag yrkar ingenting, utan jag kommer att stödja utskottets förslag och därmed regeringens förslag.

Anf. 7 HANNA GUNNARSSON (V):

Fru talman! Ärade ledamöter! Jag säger hej till alla er som sitter hemma och tittar och lyssnar. Riksmötet har precis öppnats, och det är roligt att vi får komma igång med politiska debatter direkt.

Prot. 2020/21:3
8 september

*Operativt militärt stöd
mellan Sverige och
Finland*

I dag debatterar riksdagen ett lagförslag som vi hoppas aldrig kommer att behöva användas. Förslaget innebär att Sverige och Finland ska kunna agera militärt tillsammans i händelse av ett väpnat angrepp eller kränkningar av territorium. Vid sådana händelser ska Sverige och Finland kunna ta emot och ge militärt stöd av och till varandra. Även om vi i vår utrikes- och säkerhetspolitik arbetar för att en sådan situation – krig och väpnade konflikter – aldrig ska uppstå är detta en lagstiftning som vi i Vänsterpartiet stöder.

Vänsterpartiet står bakom Sveriges nära försvarssamarbete med Finland. Finland är en av Sveriges närmaste, kanske den närmaste, samarbetspartner. Vi delar mycket och har väldigt nära band. Framför allt står båda våra länder utanför Nato. Vänsterpartiet är ju, som alla vet, mycket starkt emot ett svenskt medlemskap i Nato. Det är en kärnvapenallians som skulle tvinga oss att delta i oönskade konflikter tillsammans med länder som vi helst inte vill samarbeta med.

Fru talman! Att samarbeta med andra länder och stora organisationer är en nödvändighet. En förutsättning för ett fördjupat samarbete med Finland och övriga nordiska länder är att samarbetet inte inskränker Sveriges militära alliansfrihet. Den militära alliansfriheten är en förutsättning för att Sverige ska kunna föra en självständig utrikespolitik för fred och nedrustning, som tydligt bidrar till att värna vårt lands säkerhet.

Vänsterpartiet bedömer inte att detta lagförslag inskränker vår neutralitet eller vår militära alliansfrihet. Det begränsar inte heller vårt eget beslutsfattande på det säkerhetspolitiska området, men det gör oss trots allt starkare tillsammans. Vänsterpartiet noterar att detta lagförslag enbart gäller Finland och att det inte automatiskt utökas till några andra länder. Finland har en särställning i vår försvarspolitik i och med att de, precis som vi, inte är medlemmar i Nato. Så hoppas vi såklart att det förblir.

Fru talman! Låt inte denna proposition och den nya lagen leda vår uppmärksamhet bort från vad som egentligen är det viktigaste i försvars- och säkerhetspolitiken! Det är att tillsammans med andra länder och organisationer arbeta för fred i världen och bygga våra samhällen robusta för att stå emot kriser. Vi behöver ha en realistisk analys av vilka de stora hoten mot vårt samhälle är i dag.

Vi befinner oss fortfarande mitt i en av de största internationella civila kriser som vi har sett: den pandemi som coronaviruset har gett upphov till. Vi vet att klimatförändringarna hotar själva grunden för vår existens på jorden – det är stora bränder, torka, stormar och översvämningar. Digitaliseringen och den ständiga uppkopplingen innebär en risk för attacker, propaganda och falska nyheter. Dessa är hot som vi måste rusta samhället för. Vi måste ha en välfärd som klarar pandemier. Vi måste ha en räddningstjänst som klarar bränder och översvämningar. Vi måste ha en befolkning som har en hög egen krisberedskap och som kan se igenom och stå emot olika former av påverkansförsök.

Fru talman! Det absolut viktigaste målet är fred. Som neutralt och alliansfritt land med en lång historia av fred och en stark demokrati har vi ett stort internationellt ansvar för att tillsammans med andra länder skapa fred i världen. Vi ska vara ett land med ett utbyggt diplomatiskt nätverk. Vi ska ha en stor biståndsbudget, och vi ska ha många mellanmänniskliga samarbeten över gränserna. Sverige ska alltid stå upp för mänskliga rättigheter, för fred och för utveckling i världen. Nu senast ser vi stora fredliga demon-

strationer för demokrati i Belarus. Det är detta som alltid måste vara i fokus när vi pratar försvars- och säkerhetspolitik. Vårt mål är att denna lagstiftning aldrig ska behöva användas.

Vänsterpartiet ställer sig bakom propositionen och utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 8 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Ja, den relation som Sverige har med Finland är det få grannländer i världen förunnat att ha. Det är en historisk samhörighet som vi ska värna och utveckla. De band som Sverige och Finland har till varandra sträcker sig långt tillbaka i tiden. Och detta har gynnat våra båda länder under lång tid.

Vi har en gemensam historia. I Sverige är det finska språket det största minoritetsspråket, och genom åren har band knutits både genom familjer och i affärsrelationer.

Vi har också mycket att lära av Finland. Under coronakrisen har det för många svenskar till exempel blivit tydligt vilken styrka de finska beredskapslagren är för landet i en nationell kris. När krisen kom och behoven plötsligt blev enorma stod Finland väl rustat med både skyddsutrustning och annat material.

Fru talman! Det är på många sätt tydligt att samarbetet mellan Sverige och Finland är särskilt viktigt för båda ländernas beredskap och totalförsvaret. Tillsammans med Tyskland står de skandinaviska länderna för en tredjedel av Sveriges utrikeshandel. Vårt samarbete med demokratiska länder runt Östersjön är viktigt både för stabiliteten och för en fredlig utveckling i Europa. Samma samarbete är också avgörande för både Sveriges och Finlands säkerhet och försörjning. Ett av många exempel på det är att hälften av Sveriges stora export av el går till Finland. När omställningen till förnybar energi måste gå i en allt snabbare takt blir den exporten också av större strategisk betydelse.

Fru talman! Både Sverige och Finland är alliansfria länder med ett starkt engagemang för en regelbaserad världsordning och en rättvis värld. Våra värderingar är samstämmiga, och vi verkar tillsammans för fred, demokrati och mänskliga rättigheter. De nordiska länderna är konsekventa i att mänskliga rättigheter också gäller kvinnors rätt att bestämma över sin sexualitet, sin kropp och därmed sitt liv.

När USA:s engagemang vacklar fram och tillbaka beroende på president är vi konsekventa i att på detta sätt fullt ut stå upp för alla människors lika rätt, oavsett kön eller sexuell läggning. Vi arbetar tydligt och målinriktat för en ordning där det inte är de stora staterna som tillåts göra upp sinsemellan utan där även andra länder ges utrymme att verka på den internationella arenan. Det är en ordning som har tjänat freden väl sedan slutet av andra världskriget.

Samarbetet mellan Finland och Sverige bidrar därmed till ökad säkerhet, avspänning och stabilitet i Östersjöområdet. Det har varit historiskt viktigt, och det blir i dag alltmer värdefullt när kampen mellan världens stormakter tilltar och den ryska utrikespolitiken är mer aggressiv än på länge.

Nu är det viktigt att bygga ett starkt, alliansfritt samarbete för att kunna möta en allt osäkrare omvärld. För det är ju kanske inte bara bomber som kommer att rädda oss från nästa kris. Ett starkt totalförsvaret och arbete såväl

Prot. 2020/21:3

8 september

*Operativt militärt stöd
mellan Sverige och
Finland*

mot klimatförändringar som för ett friskt Östersjön, för demokrati och stabilitet i EU:s närområde är avgörande för en bra utveckling i vår del av världen framåt.

Ute i världen kämpar vi också tillsammans för demokrati och mänskliga rättigheter. Båda våra länder har ett långsiktigt och stabilt bistånd på plats och trycker alltid på att det är respekten för en regelbaserad världsordning som ska vara ledande i det internationella arbetet. Det är värderingar som har gjort små länder i utkanten av Europa starka och som tjänat våra länder väl.

Fru talman! Det historiska samarbetet mellan Sverige och Finland ska vi värna och nu utveckla. Vårt samarbete fördjupas med det här beslutet, och vi står än mer axel mot axel med Finland i nutidens prövningar. Det välkomnar vi.

Därmed yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 9 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Det förslag som nu ligger hos riksdagen innebär att möjligheterna för regeringen att fatta beslut kring att ge och ta emot operativt militärt stöd inom ramen för det försvarsarbete som vi har med Finland ökar.

Det innebär att regeringen bemyndigas besluta att sätta in svenska väpnade styrkor för att bistå Finland med att hindra kränkningar av finskt territorium liksom att ta emot militärt stöd i form av militära styrkor från Finland dels för att hindra kränkningar av svenskt territorium, dels för att möta ett väpnat angrepp mot Sverige.

I dessa fall ska inte riksdagen behöva fatta beslut, utan regeringen ska få de befogenheterna. De utökade befogenheterna motiveras av behovet av snabbhet i beslutsförandet som krävs inom ramen för detta samarbete. Om svenska väpnade styrkor ska sättas in för att bistå Finland med att möta ett väpnat angrepp krävs dock ett godkännande av riksdagen, eftersom det kan leda till att Sverige hamnar i krig.

Vidare föreslås ett antal lagändringar som skapar bättre förutsättningar för finska styrkor att lämna stöd i Sverige. Områden där finska styrkor lämnar stöd ska kunna beslutas vara skyddsobjekt. Finsk militär personal ska kunna anlitas i bevakning av sådana skyddsobjekt. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får besluta om finsk militär luftfart med stöd lämnas. Finska styrkor ska kunna anlitas för att genomföra en svensk myndighets beslut om undanförsel och förstöring.

De lagförslag som riksdagen har att ta ställning till handlar alltså om att skapa förutsättningar som är nödvändiga för att kunna genomföra samarbetet med Finland. I det här sammanhanget ska också nämnas att det vid sidan av de nu aktuella lagförslagen tas fram ytterligare ett avtal om världsstöd som förhandlas med Finland.

Ett sådant avtal handlar om att i förväg komma överens om de praktiska, administrativa och rättsliga förutsättningarna för att svenska och finska förband ska kunna verka på varandras territorium. Samtidigt fortsätter arbetet med att utveckla och fördjupa Sveriges samarbete med andra länder och organisationer i syfte att stärka den säkerhetspolitiska stabiliteten i vårt närområde.

Jag vill ta detta tillfälle i akt och klara ut några frågor. Vi kan i dag ta och ge militärt stöd från och till andra länder om riksdagen så beslutar. Det finns inget hinder på den punkten. Med Finland vill vi dock skapa en möjlighet att göra detta snabbare, vilket, förutom att vi är grannländer som har samma säkerhetspolitiska grund, det vill säga den militära alliansfriheten, beror på att vi har byggt ett samarbete med ett ordentligt djup.

Vi har byggt en gemensam marinstyrka. Den är i och för sig delbar, men vi har byggt den, och det finns en möjlighet att använda den. Vi har omfattande deltagande i varandras övningar på armésidan liksom på flygsidan.

Det här utvecklar det man kallar för interoperabilitet, det vill säga att kunna samverka i mer skarpa lägen. Vi har även operativ planering bortom fredstida förhållanden. Jag tycker att det är viktigt att detta blir sagt, för i inledningen av debatten tycker jag att det verkade lite oklart om vi hade det eller inte.

Vi har alltså en sådan operativ planering, och har man det kommer frågan så småningom upp om hur snabbt det ska gå till i ett givet läge. Därför har vi alltså tagit fram det här lagförslaget.

I Finland hade man i ett tidigare läge en lagstiftning som i stort sett bara tillät de internationella insatserna. Detta kände man i Finland att man behövde förändra. Deras förhållanden var helt annorlunda än våra. Man behövde också reglera beslutsprocessen mellan presidenten och parlamentet, för de har en annan beslutsprocess när det gäller den här typen av frågor. Därför är det inte helt korrekt att rakt av jämföra de finska lagstiftningsförhållandena med de svenska eller hur man närmar sig situationen.

Det bör också i rättvisans namn sägas att det inte finns något starkt stöd i Finland för ett medlemskap i Nato. Det gäller både i parlamentet och i folkopinionen, och det tror jag att samtliga närvarande i kammaren känner till.

Sedan är det naturligtvis så att den långa gränsen till Ryssland och också de historiska erfarenheterna av Sovjetunionen har lett till ett strategiskt tänkande där man även räknar in den geopolitiska balansen i förhållande till den delen av vår geografi.

Det är klart att även detta är någonting som vi måste förhålla oss till. Det är ju lätt att sitta i Sverige och säga att nu ska vi gå med i Nato, utan att tänka in den enorma press som vi i ett sådant läge skulle sätta på Finland och vilken stor förändring av hela den säkerhetspolitiska situationen som vi skulle driva fram i vårt närområde.

Det är dock inte detsamma som att vi inte ser vad som sker i Ryssland. Jag har talat om de här frågorna ända sedan vi var i opposition, innan vi kom till regeringsmakten 2014. Jag vet också hur det har varit att försöka övertyga en del regeringsföreträdare på den tiden om att vi faktiskt lever i ett nytt säkerhetspolitiskt läge. Det är en erfarenhet som jag har haft med mig i jobbet som försvarsminister.

Det är därför som vi också måste bygga en ny typ av säkerhetsnätverk kring Sverige. Jag har sagt så många gånger att händer det någonting med något land i vårt närområde drabbar det alla. Det är ett verkligt faktum. Säg att det händer något på Gotland. Det har direkt en stor betydelse för Baltikum. Det har direkt en stor betydelse för Finland, för Polen och för Tyskland, Danmark och Norge.

Det ändrar hela det säkerhetspolitiska läget, och då är det klart att alla de samarbeten, interoperabilitetsövningar och allt vad vi har gjort under denna tid är väldigt viktiga för hur vi möter detta. Det är ju klart att vi i någon mening då måste titta på hur vi snabbt möter det här tillsammans.

Vi har även gått med i Joint Expeditionary Force, snabbinsatsstyrkan som Storbritannien leder. Det är klart att det ligger i vårt intresse att den resursen också kan engagera sig i vårt närområde.

Jag ser inte våra säkerhetspolitiska samarbeten bara som några teoretiska modeller. Det är inte så jag upplever det i kontakten med andra länders försvarsmakter, överbefälhavare, försvarsministrar och regeringar. Jag känner att vi alla ser detta som realiteter, det vill säga att vi gör dessa övningar och har detta samarbete för att bygga tröskeln högre så att vi inte hamnar i det läget, som någon sa, att den resurs som finns behöver användas. Det är vad detta går ut på.

Om vi i Finland och Sverige tillsammans ändrar vår säkerhetspolitiska grund är det klart att det blir en effekt och leder till en omvälvning, men det är inte detsamma som att vi ska vara naiva och inte se klart på omgivningen.

Jag vill också påminna om att vi har byggt en starkare transatlantisk länk under dessa år. Det finns i dag ett statement of intent för USA-Sverige-Finland. Det fanns inte tidigare. Jag tyckte att det var mycket viktigt att få det undertecknat tillsammans med den amerikanske och den finske försvarsministern. Det finns också ett bilateralt statement of intent mellan Sverige och USA, och detsamma har Finland. Vi har vidare utvecklat samarbetet med Storbritannien oerhört långt i jämförelse med hur det såg ut när arbetet påbörjades.

Inom Nordefco pågår en process där vi kommer närmare varandra och även utifrån olika säkerhetspolitiska positioner fördjupar samarbeten. Det vi beslutar om i dag får en svallvåg också in i tankebanorna för Nordefco. Det blir också en säkerhetspolitisk signal till vår nära omgivning. Detta kommer att uppmärksammas och förstås på den ryska sidan och bland våra partner. Det vi gör i dag har faktiskt effekt.

Om vi tittar på svensk säkerhetspolitisk och försvarspolitisk historia är denna lagstiftning en rejäl förändring. Det är en rejäl framflyttning av positionen, det vill säga ett ställningstagande som betyder något. Det ingår i den tröskelbyggande strategin där vi hoppas att ingen ska hoppa över tröskeln.

Krigsdelegationen nämndes i sammanhanget. Det är riksdagens organ. Krigsdelegationen ska i krigstid träda in i riksdagens ställe.

Lagstiftningen kan användas för insatser även när det inte är krig. När det är krig kommer särskilda förhållanden att gälla. Då har krigsdelegationen trätt in. Jag tycker inte att det ena utesluter det andra, utan här behövs bägge nivåerna – bägge dimensionerna.

Låt mig så sammanfatta. Vi fördjupar stegvis samarbetet med andra länder på många olika sätt. Vi sluter nya avtal, och framför allt utvecklar vi vår förmåga att kunna samverka på ett praktiskt sätt. Det är just det praktiska sättet som är avgörande. Då krävs förtroende mellan länderna och snabba beslutsvägar.

Nato är en partner. Jag har många kontakter på Natosidan, och jag har från tid till annan deltagit i Natos försvarsministermöten. Riksdagen har

Natos parlamentariska församling där ni deltar i olika möten. Detta är en nödvändig relation, och den är en del i ett gemensamt säkerhetsbyggande.

Jag uppfattar att Sverige är en mycket attraktiv partner, att man har respekt för svenska företrädare för Försvarsmakten och våra förband. Vi levererar, är professionella och har kunskap. Det fungerar i praktiken. Jag har sett det så många gånger i verkligheten, och jag har fått den typen av feedback många gånger. Det ska också sägas, så att vi inte målar upp en bild i riksdagen som inte riktigt stämmer utan blir lite för svart.

Mycket behöver utvecklas inom Försvarsmakten och i samarbete med andra länder, men vi har kommit en bra bit på väg. Vi ska gå vidare, och det här är ett viktigt steg. Jag är stolt över att riksdagen förmodligen fattar detta beslut lite senare i dag.

(Applåder)

Anf. 10 HANNA GUNNARSSON (V) replik:

Fru talman! Stort tack till försvarsministern för att ministern har kommit hit till riksdagen för att delta i debatten.

Precis som alla har pratat om har Sverige ett nära samarbete med Finland. Vi är överens om att det samarbetet är viktigt och bra. Men debatten handlar därför lätt om andra saker i sådana sammanhang, och Nato har diskuterats på många olika sätt.

För oss i Vänsterpartiet är samarbetet med Finland viktigt, precis som jag sa i mitt anförande, bland annat för att båda länderna står utanför Nato. Vi har en gemenskap i att vi har valt att vara neutrala och militärt alliansfria.

Vi ser dock att de borgerliga partierna tar chansen att prata mycket om att Sverige ännu mer ska närma sig Nato och bli medlem. Därför vill jag fråga försvarsministern hur han ställer sig till Nato i dag. Kan försvarsministern garantera att inga ytterligare närmanden till Nato kommer att ske framöver eller att Sverige till och med blir medlem?

Anf. 11 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Sverige ska behålla den militära alliansfriheten, men när det gäller Nato är vi inne i en process, precis som vi är med Finland, Norge, USA och Storbritannien, av att utveckla samarbetet på olika sätt. Det beror på att världen förändras och utvecklas så att det hela tiden händer nya saker.

Det sker internationella operationer tillsammans med dessa länder. Det beror på att det har inträffat saker. Begreppet närmande är vanskligt; om det händer något där vi tillsammans med till exempel Natoländer eller Nato som organisation är tvungna att göra något blir det fråga om ett närmande som inte skulle vara okej.

Jag anser att Sverige som militärt alliansfritt land från fall till fall måste ta ställning till hur vi ska göra, men vi måste också själva driva fram idéer av olika slag. Det ligger i vårt intresse att ha ett operativt tänk tillsammans med så många som möjligt i Östersjöområdet. Det handlar om att bygga trösklar och vara förberedd. I de stora övningarna vi deltar i övar vi faktiskt interoperabilitet. Det har ett visst syfte, det vill säga att kunna försvara sig i en given situation – om vi så beslutar.

Prot. 2020/21:3
8 september

*Operativt militärt stöd
mellan Sverige och
Finland*

Men precis som Hanna Gunnarsson säger hoppas vi att detta aldrig ska behöva användas därför att tröskeln byggs så att om någon funderar på att göra något ska man ha klart för sig att det blir lite komplicerat och att det kan göra ont. Det bästa är om de möjligheter vi skapar inte behöver användas. Det är ett av syftena.

Anf. 12 HANNA GUNNARSSON (V) replik:

Fru talman! Tack, försvarsministern, för svaret, som inte var så jättetydligt som jag hade önskat mig.

Försvarsministern inleder, och sedan kommer ett men; vi är inne i process om att utveckla samarbetet om något händer. Jag hade önskat en mycket större tydlighet från försvarsministern i frågan. Jag ställer därför frågan igen, och jag är så fräck att jag frågar om försvarsministern kan garantera att vi inte kommer att närma oss ett medlemskap till Nato.

Anf. 13 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Jag har redan svarat. För regeringens del är det inte aktuellt med ett Natomedlemskap. Grunden för ett samarbete med andra länder och organisationer, däribland Nato, är den militära alliansfriheten.

Hanna Gunnarsson nämnde just ordet närmande. Det var det som gjorde att jag var tvungen att göra en utvikning och förklara att det inte är så enkelt som att säga att vi inte ska närma oss. Här är det fråga om att hantera en utveckling som hela tiden pågår och som vi inte kommer undan. Det gör vi tillsammans med de samarbetspartner Sverige har, där bland annat partnerskapet med Nato är en del.

Anf. 14 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! När vi nu diskuterar försvarssamarbetet med Finland är det väl rimligt att diskutera både vad detta samarbete ger oss och vad det inte ger oss.

Faktum är ju, Peter Hultqvist, att Sverige står utan bindande löften om militär hjälp utifrån – även med det förnämliga avtal som vi diskuterar i dag. Fördragsfästa försvarsgarantier blir vi en del av enbart genom ett Natomedlemskap.

Försvarsministern brukar motivera sitt motstånd mot ett Natomedlemskap med att alliansfriheten har tjänat oss väl. Samtidigt vet vi att substansen i denna alliansfrihet i decennier har byggt på ett outtalat men förmodat militärt stöd från USA och Nato. Den avhållande effekt som ligger i detta har tjänat oss väl.

Men nu lever vi i en annan tid – eller, som försvarsministern själv säger, i en tid med i grunden förändrade säkerhetspolitiska förutsättningar. Detta beroende på ett mer aggressivt Ryssland men också på en amerikansk kursomläggning bort från viktiga internationella samarbeten och bort från egna militära insatser i olika delar av världen.

För stabilitet och säkerhet i denna situation krävs tydliga garantier och en mer omfattande gemensam försvarsplanering. Fortsätter Sverige att stå utanför detta kan osäkerheten öka liksom risken för angrepp. Min fråga till Peter Hultqvist är: Varför riskera en sådan utveckling?

Anf. 15 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Vår strategi vilar som bekant på två ben. Det ena är stegvis ökad förmåga, vilket kräver rätt rejäla penninginsatser. Dem har vi ökat rätt rejält sedan i maj 2015, och vi står i begrepp att avsätta ytterligare medel – vi har från vår sida sagt 25 miljarder. Det andra är samarbetena.

Cross-border training på Nordkalotten i stort sett varje vecka har säkerhetspolitisk effekt och sänder en säkerhetspolitisk signal. Jag har nu också mycket tydligt bjudit in amerikanska flygvapnet att delta med ökad frekvens i detta.

Northern Wind var en sådan övning där vi övade tillsammans med USA, Storbritannien, en brigad från Norge samt 1 800 soldater från Finland och 3 000 från Sverige – en tydlig säkerhetspolitisk signal.

Nästa år har vi Arctic Lock i Finland, en stor övning som naturligtvis sänder en stark signal på grund av sin geografiska lokalisering.

Aurora hade en viktig effekt. Jag beklagar att vi var tvungna att skjuta upp den övningen i år.

När det gäller USA vill jag bara säga att oavsett allt twittrande och hur det ibland låter i debatten har USA levererat precis det vi varit överens om hela tiden – förutom under coronatiden, och det har ju sina särskilda förklaringar. Men USA:s närvaro i vår del av Europa, bland annat marint och på flygsidan, har faktiskt ökat. Jag upplever också i de diskussioner vi har en tydlig samsyn när det gäller den säkerhetspolitiska situationen här och varför USA bidrar i närområdet.

I den verklighet jag lever i och det jag upplever är det väldigt nära och korta samband mellan dessa länder och väldigt mycket av informationsutbyte och koordinering. I den här världen tycker jag att debatten blir på ett annat sätt. Men jag menar att det vi gör har reell betydelse.

Anf. 16 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Det försvarsministern säger är korrekt och riktigt i sak, och det finns all anledning att stödja och vara glad över detta. Problemet är att den nya tid och den nya situation vi har och som försvarsministern talar om inte omsätts i praktisk handling.

Det gäller ju att navigera efter den situation vi har i dag. Det håller inte att hålla sig till de gamla argumenten och de gamla talepunkterna. Beskedet om hur Sverige ska försvaras i en krigs- eller krissituation måste vara tydliga. Osäkerhet är ett farligt tillstånd, det har vi sett genom historien, och det finns sätt att undvika detta.

Krister Bringéus, ambassadören, skriver följande i den utredning om Sveriges försvarspolitiska samarbete som presenterades för några år sedan: ”Den mest påtagliga militära effekten av ett Natomedlemskap vore sannolikt att den osäkerhet som i dag råder om hur ett gemensamt uppträdande i en Östersjökris skulle gestalta sig, undanröjs.”

Med fördragsfästa försvarsgarantier undanröjs osäkerheten, Peter Hultqvist. Den konfliktavhållande förmågan ökar. Nu väljer regeringen att avstå från detta, att säga nej till försäkringen. Jag vill avsluta med att säga att detta i klartext är att ta på sig ett stort ansvar för lång tid framöver.

Anf. 17 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Jag rör mig över huvud taget inte med några gamla talepunkter. Jag rör mig med väldigt nya talepunkter, som är förankrade precis nu i den vardag som vi upplever.

De försvarssamarbeten vi nu flyttar fram positionerna i steg för steg, det är sådant som händer nu. Det riksdagen nu tar ställning till, det är en ny sak som sker i dag. Det är ingen gammal talepunkt. Det är ett unikt beslut i svensk försvars- och säkerhetspolitisk historia.

Jag tycker inte om beskrivningen att jag rör mig i någon gammal värld. Vi har utvecklat så mycket samarbete under åren sedan 2014 som inte gjordes av högeralliansregeringen. Jag menar att här har det skett en reell förändring.

Vi avstår inte från någonting. Vi skapar faktiskt möjligheter att göra något i praktiken. Den operativa planeringen med Finland skapar de möjligheterna. Interoperabilitet med de andra skapar de möjligheterna. Det stora deltagandet i de här övningarna skapar de möjligheterna. Det är inte bara att signera fördrag och sedan tro att det här är löst, utan man måste göra det praktiska jobbet som vi gör i stort sett varje dag.

Det vi inte gör, och det är det som skiljer oss åt, är att ändra de grundläggande säkerhetspolitiska förutsättningarna i vår del av Europa. Detta beroende på att vi bedömer att det kommer att sätta oerhörd press på Finland och skapa ett annat säkerhetspolitiskt läge där tonen höjs och spänningarna ökar, och det tjänar inget syfte. Det vi gör tror jag faktiskt är en smartare strategi.

Anf. 18 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det är helt rätt, det som statsrådet säger, att vi bygger säkerhet gemensamt. Vi har en solidarisk säkerhetspolitik. I grunden betyder det att vi alla sitter i samma båt. Vi har identifierat en hotbild och vilka det är som hotar. Om någon drabbas drabbas vi alla, och då är det såklart viktigt att vi har en snabbhet för att kunna agera tillsammans.

När försvarsministern säger att vi stegvis bygger operativt samarbete, ser försvarsministern då framför sig att vi ska gå vidare med just den typ av lagstiftning som vi beslutar om i dag med fler länder? Vi vill gärna se en generell lagstiftning, som Finland har. Kan även försvarsministern se att det skulle ha ett värde? Det är klart att snabbhet också är tröskelhöjande. Eller är försvarsministern av en annan mening?

Sedan har jag en fråga om Natooptionen. Åtminstone jag har i flera sammanhang hört från finska företrädare att den använts för att markera mot Ryssland. Den har en tröskelbyggande effekt, det är därför den finns kvar, och det finns bred samsyn kring den. Skulle inte försvarsministern kunna tänka sig att Sverige gör som Finland och uttalar en Natooption och att det också bygger trösklar gemensamt med Finland?

Anf. 19 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Snabbhet är tröskelhöjande. Det är bakgrunden till den här lagstiftningen, vilket jag har försökt förklara.

Jag har också försökt förklara varför vi gör det med Finland. Det finns inget annat land än just Finland som vi har ett sådant djup i samarbetet med. Därför finns det en mognad för att göra det här. Sverige och Finland

har dessutom samma säkerhetspolitiska grundsyn, det vill säga den militära alliansfriheten.

När jag säger att vi kan agera operativt tillsammans är det möjligheten till övningsverksamhet jag syftar på, att bygga interoperabilitet. Riksdagen har möjlighet att besluta om att ge hjälp till eller ta emot hjälp från i stort sett vilket land som helst. Men eftersom vi har den mognadsgraden – om jag nu kan kalla det för det – och ett långtgående samarbete med Finland vill vi skapa möjligheterna att göra det snabbare.

Jag vill inte i dag spekulera om eller föra några allmänna resonemang kring om vi ska gå vidare med lagstiftning när det gäller andra länder eller inte. Jag konstaterar att det är det här förslaget som ligger. Och det beror på det som jag har försökt förklara här i dag.

Det här med solidarisk säkerhetspolitik är helt rätt. Jag menar att det vi har gjort tillsammans med andra länder i vår del av Europa – inte bara Sverige utan även Finland är nämligen med och bygger de nätverken – har gjort att vi i dag har ett säkrare och stabilare läge än tidigare när det gäller våra nätverk och våra delar. Det är en annan sak att man från andra håll har skruvat upp sitt agerande på olika sätt. Men vi har tillsammans bidragit till stabilitet.

Natos närvaro och amerikansk närvaro i Baltikum och, gissar jag, i vårt närområde med olika typer av aktiviteter har också bidragit på ett påtagligt sätt.

Anf. 20 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Vi talar om den militära alliansfriheten. Men vad händer om vi alla hamnar i och sitter i samma båt? Om någon angrips så angrips vi alla, och om någon angriper lär det vara Ryssland. Om någon kränker lär det vara Ryssland, som utgör ett hot. Då är frågan vilket skydd den militära alliansfriheten ger oss. Måste vi inte då ha förmågan att snabbt agera tillsammans? Om våra baltiska grannar, som är Natomedlemmar, skulle utsättas, måste vi då inte snabbt kunna agera? Utgör vi inte annars en risk i vår Östersjöregion på ett sådant sätt att andra skulle få en försvagad säkerhet?

Snabbhet är tröskelhöjande. Och det skulle finnas ett värde i snabbhet i den gemensamma Östersjöregionens agerande om Ryssland – gud förbjude – skulle agera här.

För mig och Centerpartiet är frågan också om vi vill höja trösklar för att förhindra det som vi inte vill se hända. Skulle då inte den tröskel som våra baltiska grannar har skaffat sig och som försvarsministern säger har stor betydelse för oss, nämligen Natomedlemskapet, ge en tröskelhöjande effekt också här? Finns det inte en risk att vi befinner på olika planhalvor och kan bli spelade med om det värsta skulle hända?

Fru talman! Natoländerna upplever att gemensamma försvarsgarantier höjer trösklarna. Upplever inte försvarsministern det?

Anf. 21 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Varje land har sina geografiska förutsättningar. För baltiska stater blir det väldigt viktigt att vara med i Nato och i EU. Så är det. Det går att med logiska argument förklara också Norges medlemskap.

Ni känner alla till hur svensk och finsk historia har varit ända sedan 1900-talets början, med olika typer av konflikter och balanspunkter när det

Prot. 2020/21:3
8 september

*Operativt militärt stöd
mellan Sverige och
Finland*

gäller Nato. Vi känner till bistånds- eller vänskapspakten – eller vad den nu hette – som Finland tvingades in i och en mjuk övergång mellan öst och väst.

Men vi kommer inte ifrån det svenska och det finska geografiska förhållandet och att en säkerhetspolitisk doktrinförändring skulle leda till ett helt annat spänningssläge, förmodat i negativ riktning. Man ska ha klart för sig att den press som Finland skulle utsättas för i det sammanhanget är något som vi inte ska underskatta i våra bedömningar.

Det vi nu försöker göra är helt enkelt att använda en metod där vi i praktiken fördjupar våra samarbeten och gör något i reell mening. Övning, interoperabilitet och operativ planering med Finland har faktiskt bidragit till att höja trösklar i reell mening.

Sverige upplevs av våra kollegor och representanter för olika Natoländer som en mycket intressant och attraktiv partner. Jag tror inte att de resonerar som att Sverige inte skulle vara berett att ta ansvar i en säkerhetspolitisk krissituation.

Däremot har varje land att ta ställning till vad det gör. Man ska också ha klart för sig att Nato är en bred allians med många olika intressen. Även inom Europeiska unionen kan vi se hur dessa olika intressen spelas ut. Snabbhet är alltså inte detsamma som tunga organisationer alla dagar.

Anf. 22 ROGER RICHTHOFF (SD) replik:

Fru talman! Försvarsministern! I mitt anförande gick jag nyss igenom några skiljaktigheter mellan våra partier. Men vi kommer naturligtvis att stödja detta, eftersom det är bra. Det är mycket bättre än den reservation som har lagts fram. Men vi vill gå ifrån alliansfriheten i viss mån, eftersom vi förordar ett försvarsförbund, som är en form av allians, med Finland.

Jag tänker inte kräva något svar om ett sådant förbund. Men jag undrar om försvarsministern och regeringen är beredd att ta ytterligare steg för ett fördjupat samarbete. Det finns några områden som man kan göra det inom. När vi nu bygger ut Försvarsmakten och det civila försvaret kan samarbete inom de områdena leda till en hel del synergieffekter. Jag vet att det sker. Men vi ser att det kan utvecklas. Jag skulle vilja få en kommentar till det.

Sverige har ett försvarsförbund med Finland eftersom det höjer den så kallade tröskeeffekten avsevärt. Men som försvarsministern påpekar gör bara det beslut som ska tas i dag också det. Vi anser dock att man behöver gå längre.

Inte i dag utan vid ett annat tillfälle pekades en fiende ut. Här inne uttalades att Ryssland är en fiende. Det är olämpligt, korkat och dumt att stå här i kammaren och peka ut fiender till Sverige, fru talman. Vi kan uppleva ett hot. Det gör vi också. Var kommer det från? I dag kommer det därifrån. Varifrån kommer det om 15–20 år? Det har vi ingen aning om. Vi ska ta höjd för försvaret mot alla eventuella framtida påtryckningar.

Anf. 23 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! När det gäller om vi är beredda att fördjupa samarbetet är svaret ja. Vi är hela tiden beredda att på olika områden titta på var vi kan hitta gemensamma beröringspunkter så att vi kan fördjupa det. Bara att man övar alltmer ihop, att förbanden lär känna varandra och att man syns i varandras länder leder till en process där det hela fördjupas.

När det gäller det civila försvaret ska vi naturligtvis också ha en positiv inställning till samarbete. Den ironiska situationen är att Finland en gång i tiden kopierade svenskt civilförsvaret, svensk beredskapslagring och svenskt det ena och det andra på området. När kalla kriget upphörde tog vi i Sverige bort det. Nu kan vi åka till Finland på studieresa och ta del av hur svenskt civilförsvaret och svensk civilberedskap en gång i tiden såg ut. Lite skämtsamt uttryckt får vi väl åka dit och kopiera det som vi en gång själva byggde upp.

Anf. 24 ROGER RICHTHOFF (SD) replik:

Fru talman! Jag vill tacka för svaren, som jag tycker var positiva.

Jag har en sista fråga, just nu. Jag tänker på materielsamarbetet. När man går så långt att man har det operativa samarbetet och fördjupar det med övningar och så vidare skulle man kunna tänka sig en förlängning. Jag vet att det pågår diskussioner mellan Sverige och Finland om köp av olika utrustning, utan att peka ut vad det gäller. Jag tror att en viktig del är att man i vissa situationer även kan baka in fördelarna och göra gemensamma materielinköp. Jag tror att försvarsministern vet vad jag menar. Men för det krävs att båda länderna tycker att det är bra, med motköp och så vidare.

Ser försvarsministern ett värde i att fortsätta genom att baka in den tanken, om man inte redan har gjort det?

Anf. 25 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Självklart gör jag det. Jag har full respekt för finsk beslutsprocess och beslutsintegritet när det exempelvis gäller deras nästa stridsflygplan. Saab har lagt en offert, och bestämmer man sig för den skulle det såklart öppna oerhörda möjligheter för en fördjupad samverkan som skulle kunna ha stor betydelse. Men detta är ett finskt beslut, och jag har full respekt för det.

Anf. 26 PÅL JONSON (M) replik:

Fru talman! Jag vill till att börja med ge försvarsministern rätt på två punkter. För det första befinner vi oss i ett mycket allvarligt säkerhetspolitiskt läge. Jag tror att det finns en bred insikt om det här i kammaren. För det andra säger försvarsministern att om ett nordiskt land blir angripet kommer det att påverka alla länder. Man kan kalla det den nordiska säkerhetspolitiska ödesgemenskapen. Jag tror också att det förhåller sig så. Om ett land skulle bli angripet kommer det att påverka oss alla, och vi kommer sannolikt att dras in i det. Konsekvensen av detta blir dock att neutralitetsoptionen inte är relevant och att den militära alliansfriheten inte heller är relevant som ett säkerhetspolitiskt arrangemang vid ett väpnat angrepp.

Försvarsministern har länge och väl talat om våra internationella försvarssamarbeten. Det är i grunden ett förutsättningsskapande arbete man gör för att kunna ha en möjlighet. Men det finns bara en organisation i Europa som har traktatsbundna gemensamma försvarsförpliktelser och framför allt en gemensam försvarsplanering för att göra dessa försvarsförpliktelser trovärdiga, och det är Nato. Så länge vi väljer att stå utanför Nato, försvarsministern, kommer vi inte att ha tillträde till den gemensamma försvarsplanering som finns inom Nato.

Vi har nu haft två utredningar om Sveriges internationella försvarssamarbeten. Vi hörde Lars Adaktusson tala om Krister Bringéus utredning, men vi har också haft Tomas Bertelmans utredning. Båda dessa utredningar har varit entydiga. Genom att vi blir medlemmar i Nato tar man bort osäkerheten vad gäller utvecklingen av verksamheten i närområdet. Det sker i grunden på grund av att vi alla är en del av ett större gemensamt säkerhetskomplex. Vill man ha en stark krigsavhållande förmåga kan man naturligtvis samarbeta med Finland, men det skulle vara ännu effektivare att samarbeta med 27 andra länder inom ramen för Nato.

Anf. 27 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! När vi gick med i EU ändrades det som Pål Jonson kallar neutralitetsoptionen. Det är alltså ett historiskt passerat kapitel. Jag ville bara säga det så att vi talar om rätt saker här.

Detta innebär att vi har ett åtagande till samtliga medlemmar i EU. Det här ställdes på sin spets i samband med terrordådet i Frankrike när man hänvisade till Lissabonfördragets artikel 42.7 och begärde stöd och hjälp från EU:s samtliga medlemmar. Jag var själv med på detta möte, och vi levererade sedan till Frankrike utifrån denna del.

Vad gäller den militära alliansfriheten går det mycket bra att samarbeta med andra länder inom ramen för den militära alliansfriheten. Det är också vad vi gör. Jag har ju räknat upp mängder av samarbeten som vi har byggt. Det vi gör i dag är för svensk del unikt historiskt sett genom att vi flyttar fram positionerna på detta sätt.

Men det ni aldrig kommenterar är när jag försöker förklara att det inte är så enkelt i denna värld. Om man har en stor organisation från syd till nord i Europa som dessutom har en koppling till USA ska man inte tro att denna enorma koloss med omedelbar verkan kan besluta om hur den ska agera i en stridssituation och att det bara kommer som genom en fingerknäppning. Vi bygger i stället bilaterala och multilaterala samarbeten så att vi kan ingripa så fort det någonsin går i en sådan situation.

Ni undervärderar dessutom effekten på det säkerhetspolitiska läget som detta skulle få om vi byter doktrin i Sverige och Finland och den svåra situation som Finland hamnar i vid en sådan process. Ni glömmer bort att stödet i Finland för ett Natomedlemskap är relativt svagt. Det finns heller ingen majoritet för detta i deras parlament. Här låter det som att de står på tröskeln till det.

Anf. 28 PÅL JONSON (M) replik:

Fru talman! De utredningar som jag refererade till tidigare var rätt entydiga. Det är solklart att Ryssland inte kommer att uppskatta ett svenskt och finskt medlemskap om vi skulle hamna där. Men svensk försvarspolitik kan inte styras av vad Moskva ur deras perspektiv uppfattar som viktigast. Detta är själva grunden för Natos krigsavhållande förmåga, eller det som på engelska heter good fences make good neighbours.

Det skulle däremot vara stabiliserande i närområdet om Sverige och Finland ingick i det större gemensamma säkerhetskomplex som finns i det nordisk-baltiska området. Där är Nato det enda samarbete som har gemensamma försvarsförpliktelser. Framför allt har man en gemensam operativ planering för att göra samarbetet trovärdigt.

Det är alldeles utmärkt att vi samarbetade med Frankrike under det terroristangrepp de utsattes för, men det är något annat. EU kan aldrig ersätta Natos roll när det gäller territoriellt försvar. Vi nog tämligen ense om – om än från olika utgångspunkt – att EU inte ska bedriva territoriellt försvar. Det är Nato och den transatlantiska länken som är det viktiga för den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet.

Jag vill vidare lyfta upp den fråga som även Kerstin Lundgren tog upp men inte fick svar på. Finland har en Natooption i sin säkerhetspolitiska linje. Finland har sagt att denna option har blivit viktigare efter Rysslands militära angrepp på Ukraina och dess illegala annektering av Krim. Detta skapar naturligtvis en medvetenhet i Moskva om att om Ryssland ökar det militära trycket på Finland skulle Finland kunna ha rätt att söka Natomedlemskap. Varför vill inte försvarsministern att Sverige genom en Natooption ska ha samma säkerhetspolitiska handlingsfrihet och kunna bli Natomedlem?

Anf. 29 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik:

Fru talman! Kom inte och antyd ens under en minut att vi styrs av Moskva, Pål Jonson! Om vi har ett statement of intent mellan Sverige, Finland och USA innebär det inte att vi styrs av Moskva. Om vi har ett statement of intent mellan Sverige och USA, och om Finland har det samma, innebär det inte att vi styrs av Moskva. Alla dessa samarbeten som vi nu har byggt upp innebär definitivt inte att vi styrs av Moskva.

Utifrån deras beteende inom säkerhetspolitiken har vi utvecklat ett säkerhetsnätverk kring andra för att höja tröskeln. Vi har gjort mycket i realiteten för att konfrontera situationen. Det är definitivt betydligt mycket mer än vad ni åstadkom under er åttaåriga regeringstid.

Jag noterar den där antydningen om att styras av Moskva, men jag kan aldrig acceptera den. Om det är någon regering som har varit medveten om vad som har pågått där borta är det vi, och vi gjorde det även under vår oppositionstid.

När det gäller osäkerheten bygger vi utifrån det läge som råder och tar ställning till den geostrategiska situationen. Det är ett sätt att närma sig problemen som enligt mig skapar en större stabilitet än att omvärdera hela den säkerhetspolitiska doktrinen, vilket kommer att påverka situationen.

Man måste också se till Finlands läge i sammanhanget. De har sin historia och sina sätt att hantera detta. Jag tror att vi kompletterar varandra bra. Jag upplever att vi har ett djupt och nära samarbete från president till regeringsnivå i hela detta perspektiv. Jag upplever också att den finska riksdagen i reell och djup mening står bakom det vi gör, precis som det förhåller sig i Sverige.

Jag vill slutligen tacka för debatten. Det vore väldigt positivt om riksdagen nu ställer sig bakom den nya lagstiftningen, eftersom den kommer att flytta fram våra positioner rejält. Det är något som också kan skrivas in i historieböckerna. Tack, Pål, och tack alla andra!
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 3.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 17.39 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet i cirka tio minuter.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 17.48.

§ 3 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

KU25 Ändring av namn på nämnd och vissa rättelser

Punkt 1 (Riksdagsordningens huvudbestämmelser)

Under denna punkt föreslogs ändringar i huvudbestämmelser i riksdagsordningen. Utskottet hade förordat att ändringarna skulle beslutas enligt 8 kap. 17 § första stycket andra meningen regeringsformen. Enligt denna bestämmelse kunde riksdagen anta ändringar i riksdagsordningen genom endast ett beslut om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstade för beslutet. Beslutet skulle enligt riksdagsordningen fattas genom omröstning.

Votering:

190 för bifall

159 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat ja, och kammaren hade således bifallit utskottets förslag till beslut.

Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 54 S, 38 M, 33 SD, 17 C, 15 V, 12 KD, 10 L, 9 MP, 2 -

Frånvarande: 46 S, 32 M, 29 SD, 14 C, 12 V, 10 KD, 9 L, 7 MP

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

UFöU5 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland

Punkt 1 (Operativt militärt stöd från Finland)

Beslutet under denna punkt avsåg överlåtelse av myndighetsutövning till annan stat. Enligt 10 kap. 8 § och 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen krävde ett sådant beslut att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstade för det. Beslutet skulle enligt riksdagsordningen fattas genom omröstning.

Votering:

190 för bifall

159 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat ja, och kammaren hade således bifallit utskottets förslag till beslut.

Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 54 S, 38 M, 33 SD, 17 C, 15 V, 12 KD, 10 L, 9 MP, 2 -

Frånvarande: 46 S, 32 M, 29 SD, 14 C, 12 V, 10 KD, 9 L, 7 MP

Punkt 6 (Operativt militärt stöd mellan Sverige och flera länder och organisationer)

1. utskottet

2. res. (M, C, KD, L)

Votering:

112 för utskottet

78 för res.

159 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 54 S, 33 SD, 15 V, 9 MP, 1 -

För res.: 38 M, 17 C, 12 KD, 10 L, 1 -

Frånvarande: 46 S, 32 M, 29 SD, 14 C, 12 V, 10 KD, 9 L, 7 MP

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 4 Kammaren åtskildes kl. 17.53.

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

Prot. 2020/21:3
8 september

Innehållsförteckning

§ 1 Ändring av namn på nämnd och vissa rättelser	1
Konstitutionsutskottets betänkande 2019/20:KU25	1
(Beslut fattades under § 3.)	1
§ 2 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland	1
Sammanfatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2019/20:UFöU5.....	1
Anf. 1 PÅL JONSON (M).....	1
Anf. 2 KERSTIN LUNDGREN (C).....	3
Anf. 3 LARS ADAKTUSSON (KD).....	5
Anf. 4 JOAR FORSSELL (L).....	6
Anf. 5 KENNETH G FORSLUND (S).....	7
Anf. 6 ROGER RICHTHOFF (SD).....	8
Anf. 7 HANNA GUNNARSSON (V).....	9
Anf. 8 JANINE ALM ERICSON (MP).....	11
Anf. 9 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	12
Anf. 10 HANNA GUNNARSSON (V) replik	15
Anf. 11 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	15
Anf. 12 HANNA GUNNARSSON (V) replik	16
Anf. 13 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	16
Anf. 14 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	16
Anf. 15 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	17
Anf. 16 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	17
Anf. 17 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	18
Anf. 18 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	18
Anf. 19 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	18
Anf. 20 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	19
Anf. 21 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	19
Anf. 22 ROGER RICHTHOFF (SD) replik.....	20
Anf. 23 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	20
Anf. 24 ROGER RICHTHOFF (SD) replik.....	21
Anf. 25 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	21
Anf. 26 PÅL JONSON (M) replik	21
Anf. 27 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	22
Anf. 28 PÅL JONSON (M) replik	22
Anf. 29 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S) replik	23
(Beslut fattades under § 3.)	23
Ajournering.....	24
Återupptaget sammanträde.....	24
§ 3 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	24
KU25 Ändring av namn på nämnd och vissa rättelser	24
UFöU5 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland.....	24
§ 4 Kammarkens åtskildes kl. 17.53.	25